Ч. 55. Львів, Пятниця, дня 8 (21.) марця 1902. Річник VI.

Передплата на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:

на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1·70 кор.

За границею:

на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків

Поодиноке число по 16 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о $5^1/_2$ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Пораженє Шенерера і всенїмців.

(+) Ві вторник засїданє посольскої палати довело до знаменного пораженя Шенерера і всенїмців. Шенерер, котрий останними часами був занятий після відомих подій з Вольфом і Зайдльом, щоби змагати »durch Reinheit zur Einheit«, вважав конечною річию забрати голос, щоби знов виступити яко проводир нїмецких сторонництв. До того лучила ся єму нагода в розправі над буджетовою провізориєю. Він почав актом обжалованя, що нїмецкі сторонництва не хотять єму помагати до законодатного заведеня державної нїмецкої мови і закінчив свою річ окликом: Hoch und Heil den Hohenzollern! Се зовсїм недвозначне проголошенє влади Гогенцоллернів в Австриї викликало велике зворушенє і голосні протести в палатї, а Шенерера не тільки президент прикликав до порядку, але почали ся відповіди на єго адресу. Др. Крамарж, відпираючи рішучо буту Шенерера, вказав виразно, до чого ведуть змаганя всенїмців і чого Австрия може по них сподївати ся, а відтак голова нїмецких людовців, др. Дершата, пояснив недвозначно, що заведенє нїмецкої державної мови є в Австриї в законодатній дорозї прямо неможливе без згоди Чехів. Річ д-ра Дершати, як і д-ра Франкого, котрий заявив, що Нїмцї хотять вірно стояти при Австриї, виявили, що нїмецка лївиця після пригод Вольфа і викликаного сими пригодами, як і иньшими подіями, розладу в таборі всенїмців, охолонули з переляку, який у них викликував тероризм Шенерера і починають набирати відваги. Починає ся отже помало нїмецка лївиця визволювати спід страшного для неї доси Шенерерівского кнута і тепер сама лївиця, котра доси воювала окликами про »нїмецку державну мову«, хоч троха несьміливо, але признала ся явно устами д-ра Дершати до сего, що сю справу уважає неможливою мрією.

Так отже вторник не був днем пониженя для ради державної, але пораженєм Шенерера і єго товаришів. Вольф мовчав як заклятий, а лише Штайн і Малїк вторували Шенерерови, котрий ричав в палатї, але єго рик був похожий на рик медведя обсаченого, що не може видобути ся з сїтий і бачить свою безсильність і неміч. Ся подія неперечно буде дальшим почином до уздоровленя полїтичних відносин в Австриї.

Унїверситет через підписку.

(Конець).

Прелїмінар всенародного добровільного податку, який подав автор, він уважає зовсїм реальним і легким до здійсненя навіть без нїякого напруженя своїх сил. Тим рахунком не є ще обнята Україна, яка певно не відказалась би від жертв на цїли русько-українського увіверситету.

»Та не забудьмо, — кличе автор — що у всякім случаю, ті гроші таки остануть в нашій нациї; дадуть роботу нашим людям. Думає ся, що коли би замість непривичного слова »унїверситет« поставити слово »Народний Дім«, то він станув би скоро, хоть би й величезним коштом, тілько тому, що тут нас не деморалїзують обіцянки правительства. А то і їсти не буду і робити не хочу! бо маємо »право« від правительства »жадати!« Жадати ми маємо право, та не маємо сили дістати!

На конець саму акцию автор представляє собі так: »що за кількадесять тисяч корон треба вислати сейчас кандидатів на усї катедри, так щоби в 2—4 роках міг повстати вже повний унїверситет. Коли в той спосіб зробимо дїло, тодї заступники, котрі піднимають ся добути самі унїверситет, пороблять заходи хоть около санкциї того дїла що-до признаня права публичности і одержавленя єго а і за то ми будемо їм вже вдячні. Справа буде легка, бо правительство лиш факт доконаний прийме до відомости. За нами буде торжество звершеної ідеї, і тодї ми будемо говорити з усяким як сильні з сильними, а не з чолобитностию, — колиб тодї правительство нам відказало, то і за се єму вдяка, бо чейже тодї вже усїм отворили би ся очи!«

Передавши так нашим читачам основну гадку і головні арґументи згаданої брошури, не можемо промовчати тих сумнївів, які нам насувають ся в тій справі. Сама гадка добровільного оподаткованя ся є досить ориґінальною і подиктована горячим патріотизмом. Але всякий податок — се вже не даток: він носить на собі ціху примусу — хотьби патріотичного — а як такий може вже по короткім часї став би тягарем для суспільности.

До всякої складки, щоби она прибрала ширші розміри, потреба одушевленя суспільности. Тут треба дійсно знаменитого психольоґа мас, щоби обчислив: що може розентузиязмувати широкий загал. Бо се одушевленє не іде в рівномірности, анї з донеслостию, анї з продуктивностию цїли. Найживотнїйші справи лежать часом десятками лїт безпомічно на боцї і крім тїсного кружка сьвідомих людий нїхто про них не журить ся, нїхто не спішить з підмогою. А часами малозначна, переминаюча річ зворушить цїлу суспільність, злучить руки всїх до полїтичної акциї.

На те треба передовсїм, щоби справа, яка має викликати таке загальне одушевленє, була новою і наглою — мала цїли несподїваної катастрофи. Дальше мусить бути і поміч наглою, щоби всякий давав в тім переконаню, що: bis dat, qui sito dat. Вкінци сама справа мусить бути або виразом протесту против якоїсь загальної кривди або милосердя і співчутя над якимсь загальним нещастєм. Сї два психічні моменти найскорше і наймогутнїйше порушують душею мас і перемагають вроджену людям завись та презирство, що з розбудженої енерґії загалу вийде користь для одиниць або кругів, чи верстви, а для жертводавців остане лише »моральне вдоволенє«. Тому поза справи протестів і милосердя можуть загальну жертволюбність порушити хиба такі справи, з яких для нїкого нема безпосередно жадної користи, а які представляють якусь всенародну ідею і монументальну трівкість, як пр. памятники, пантеони театральний будинок і др.

Послїдними часами ми були сьвідками незвичайного одушевленя польскої суспільности задля вироку нїмецкого суду у вжесїньскій справі. Злучило ся тут і співчутє для битих дїтий і засуджених їх родичів та протест против нїмецкого гакатизму, який не пошанує навіть молитви. І з дрібної справи виросла всенародна манїфестация. Зложено стільки гроший, що не знати було навіть, що з ними дїяти. А тимчасом на тїшиньску, приватну ґімназию, польска суспільність мимо своєї засібности, мимо маґнатериї і бюрократиї, складала від початку дуже скупо, хоть се безперечно богато актуальнїйша справа, чим події у вжесїньскій народній школї. Тїшиньска ґімназия боролась і боре ся з материяльними недостатками і Коло польске робило всякі висиленя, щоби правительство звільнило польску суспільність від сего тягару, перенимаючи ґімназию на державний рахунок. Поки що, як звісно, узискано лише приреченє »рівномірного трактованя з нїмецкою ґімназиєю у Фридку, та підвисшенє субвенциї о 8.000 кор.

Гаразд, що наша суспільність зложила 30.000 корон на сецесию руських академиків, а і кацапский комітет зібрав понад 20.000 корон, але се всьо ще не дає певности, що унїверситетский податок удав би ся так само. Вже поминувши те, що кацапи не лише не причинили би ся шелягом на сю цїль, але розвинули би як найсильнїйшу аґітацию против него, то і не всї стани одушевили би ся унїверситетом. Москальофіли найшли би дуже придатний ґрунт між мужиками до аґітациї против унїверситету в своїх »Словах« та на »собраніях«, бо вжеж тяжко би мужика переконати, що »паньска школа« принесе і єму яку користь. На жаль, можна спостеречи у нас, що навіть родичі-селяни, які помогли своїм дїтям до висшої просьвіти, не мають відтак з них жадної користи. Буває, що зпід селяньскої чи міщаньскої стріхи вийшло навіть кількох докторів, а ся стріха западає ся від старости-негоди і під нею нїчо не змінило ся на лїпше в житю родини, анї не прибуло та не полїпшило ся нїчо в господарстві.

Справа унїверситету через підписку не має також тих цїх, які є доконечні до викликаня загального заінтересованя.

Чи був би се протест? — против кого? Чи був би се акт добродійности? — для кого? Се був би лиш добровільно припятий на себе тягар і то тягар значний, постійний і з неозначеним речинцем. Сей добровільний податок міг би трівати 5—10 лїт, але міг би перетягнути ся і на 15—20 лїт! Чи на такий довгий час стало би сили і одушевленя до складаня унїверситетского податку? Та чи ті мілїонові суми, в данім разї, ужиті не на продукованє державі урядників, учителїв та сьвящеників (бо таке головно є завданє унїверситету, як се признає сам автор брошури), а на якісь иньші, народні цїли, не принесли би реальнїйших плодів для загалу?

Попри ті сумнїви не є без значіня і ся обставина, що на підставі історичного розвою львівский унїверситет є таки, а властиво повинен бути утраквістичний та що ми вже так зовсїм не є виняті зпід права в Австриї, як се представляє автор. Три мілїони наших податників мають повне право жадати найвисшої школи для своєї інтелїґентної молодїжи і мимо нашої полїтичної немочи правительство буде примушене, разом з жаданями других славянь-

ских народів Австриї, сповнити і сей наш конечний постулят. На всякий спосіб видаєсь нам передвчасним зазив до такої підписки, заким правительство мало нагоду що небудь зробити в університетскій справі для Русинів, а се буде можливо доперва з початком нового шкільного року, коли наші сецесіоністи повернуть назад до Львова.

Мимо того всього признаємо, що автор брошури порушив дуже важну справу, іменно тим, що зробив пробу обчисленя престацийної сили народа. І хотяй може се обчисленє є трохи оптимістичне, то всеж таки видно з него, що треба лише доброї волї — охоти, щоби на народні цїли згромадити сотки тисячий і мілїони. Треба тілько пригідної хвилї і щасливої цїли, щоби витягнули ся помічні руки. Теперішня хвиля, де жертволюбність нашої суспільности по трохи вичерпана складкою на сецесию, може як-раз не доконче пригідна до підношеня справи нової складки чи податку. Але дай Боже, щоби гадка, кинена автором, не пропала в забутю, а єго обчисленє добровільної податкової сили галицких Русинів здійснило ся сьвітло в користь якої всенародної, реальної і продуктивної справи.

Державна рада.

Після відчитаня внесень та інтерпеляций президент мінїстрів др. Кербер відповідав на інтерпеляциї в справі Морского Ока та в других справах.

Відтак палата ухвалила

буджетову провізорию

в третім читаню і приступила до дискусиї буджетової

над етатом висших шкіл.

Перший занимає голос мінїстер просьвіти др. Гартель задля обговореня справи основаня нових, висших шкіл. Передовсїм потреба відповідних учительских сил і фінансових засобів для основаня заведень. Висказ шан. пос. Романчука, що належить лише розпочати з системізованєм учительских посад, а потім вже найдуть ся академічні сили, значить стілько, коли би хто хотїв коня запрячи з заду воза (сьміх). Заряд просьвіти має фінансові средства на підпиранє студентів підчас студиїв. Кождий студент, без огляду на народність, коли прямує доброю дорогою, може числити в лїтах борби о буте на поміч заряду просьвіти, о скілько вистануть средства. Дальшим услівєм основаня нововоуніверситету, чи політехніки є фінансові средства, які також творять не малу трудність в виду новочасних вимогів висших шкіл.

Пос. Плянтав домагає ся основаня словеньского університету, пос. Скедль обговорює відносини на черновецкім університетї, а відтак пос. Зачек полємізує в справі ческого університету на Моравах.

Пос. Чайковский жадає вибудованя дому для рільничого видїлу в Кракові, обговорює недостатки львівского університету та висказує надію, що бодай в будучім буджетї правительство узглядпить потреби галицкого шкільництва і усуне кривду, яка діє ся краєви на сїм поли.

Між фактичними спростованями, які тепер наступили, дав відправу пос. Ник. Василько послови Скедльови в справі неприпятя руських академиків на черновецкий університет, хотяй їх пізнїйше приняли університети: краківский, віденьский і пражский.

Референт пос. Стажиньский висказує надію, що парлямент ухвалить средства на основанє ческої політехніки в Бернї, а що-до основаня дальших, нових університетів буджетова комісия не ставить жадних внесень. Дальше відпирає напасти пос. Берґера на католицку церкву і виказує, що Нїмцї, як третина населеня Австриї, не можуть уважати єї нїмецкою державою. Наконець полємізує з виводами пос. Барвіньского про львівский університет і врештї просить палату приняти етат висших шкіл і резолюциї буджетової комісиї.

Перед голосованєм ставлять нїмецкі радикали ще ріжні застереженя і перепони що-до ческої політехніки в Бернї, але палата в звичайнім голосованю *приняла §§. 1—14., а в поіменнім голосованю §. 15. в якім містять ся звичайні видатки на ческу політехніку в Бернї 191 против 136 голосами.*

В голосованю над екстра-ординариєю принято внесенє комісиї, узглядняюче видатки на ческу політехніку в Бернї, 203 голосами против 140.

Відтак принято решту параґрафів буджету висших шкіл і резолюциї комісиї.

Приступлено до роздїлу

середні школи

при чім референт пос. Штірк вніс приняти буджет разом з резолюциєю, щоби словеньску ґімназию з Цилеї перенести до Марбурґа. Пос. Беркс противить ся рішучо сїй резолюциї.

На сїм замкнено засїданє, а слїдуюче нинї.

Новинки.

— **Календар.** В пятницю: гр.-кат. Теофилякта; рим.-кат. Венедикта. — В суботу: гр.-кат. 40 мучеників; рим.-кат. Октавіяна.

— **Станиславівским епископом іменований** вже — як дізнаємо ся з достовірного жерела — **Василиянин о. Плятон Філяс.**

— **З Наукового тов. ім. Шевченка.** Засїданє секциї природописно-лїкарскої відбуде ся в пятницю дня 21. марця о 6. год. вечером в сали де звичайно.

— **З Товариства руських ремісників „Зоря" у Львові.** Звичайні загальні збори Товариства відбудуть ся в недїлю дня 23. марця о год. 4. пополудни в комнатах товариства при ул. Краківскій ч. 17. з отсим порядком дневним: 1) Відкритє зборів, 2) справозданє Видїлу з дїяльности за рік 1901, 3) означенє висоти запомог хорим членам, 4) вибір видїлу, 5) вибір комісиї контрольної і 6) внесеня і інтерпеляциї членів. За видїл: *Василь Нагірний*, голова; *Онуфрий Пащак*, секретар.

— **З Бібрки.** II загальні збори повітового Товариства кредитового з обмеженою порукою в Бібрцї відбудуть ся дня 23. с. м. о 3. год. пополудни в комнатах товариства. — *Дирекция.*

— **Концерт** в честь Тараса Шевченка в Підлїсках малих коло Львова устроює українська молодїж зі Львова в недїлю дня 23. с. м.

— **Академічний фонд.** На вкладкову книжочку »Днїстра« ч. 1800 зложено доси — як видно з оголошень комітету — близько 60.000 К. З сих грошей — як дізнаємо ся — видано доси около 30.000 К. На сю квоту зложили ся видатки на подорож, вписове і удержанє студентів. З остаючих 30.000 К майже половину заберуть вписи на лїтний курс, а решта навіть не вистане на прожиток академиків до половини липня.

— **З Снятина** пишуть нам: (*І. концерт „Бояна"*). День 9. марця с. р. був торжественним сьвятом для »Снятиньского Бояна«. Того дня се молоде сьпівацке товариство виступило перший раз перед ширшою публикою з концертом і віднесло сьвітлу побіду моральну та здобуло повне признанє і симпатию любителїв руської пісні — благовісної, гармонїйної, милої.

Добірна і обширна проґрама спонукала широкі круги публики загостити на концерт, а виконанє поодиноких точок проґрами випало бездоганно. Хори під управою діріґента п. Шепаровича держали ся знаменито. »Руська пісня« Матюка та »Гей там на горі« Ф. Колесси — мужескі хори, вдоволили би були найвибагливійших критиків, а на слухачах зробили сильне вражінє, але неменше як мішані хори, псалом Бортняньского концерт XXXIII. »Вскую прискорбна єси« в супроводї фортепяна і виїмки з опери »Запорожець за Дунаєм« муз. Артемовского в супроводї орхестри. На повне признанє заслужили Вп. панї: Гуменюкова, Науківна, Лелетівна і Шатиньска яко сопранїстки, і Шепаровичева, Роґожиньска і Каєтановичівна яко альтистки. Їх соля в обох мішаних хорах

4

ОЛЕКСА КУЗЬМА.

На перебій!

Лежить накритий з головою та слухає розмови, яку веде із ним Денис.

— То ви спрятали, Іване?

— Що такого?

— Оселедця.

— Цур та пек! Якого?

— Якого? Того, що я положив його на столї, кладучись спати.

— А деж би подів ся?

— Я вас питаю! Може викинули його, бо був завинений в папері.

— Я не бачив нїякого паперу.

— Цїкаве...

— Ще як!

— Більше тут чейже не було нїкого.

Семен немов упав у студену воду. Таже він був, він! Як можна про него забувати, а чіпати ся невинного послугача! Ну, ще не здогадуєтесь, не будите його? Але дїдька з рогами добудите ся, марна ваша робота!

Зітхнув немов з твердого просоня та сопів як найголоснїйше. А тимчасом дивував ся, як міг з'їсти чужого оселедця, не тямлючи, що треба буде якось оправдати свій вчинок. Остаточно признав би ся перед товаришем, корона за се йому з голови не спаде, але нащо послугач має про се знати?...

Погана справа...

Чув, як Денис мірить повільним кроком долівку. Голодний, бо втеряв свого оселедця... Лютий, бо товариш позбавив його ненадійно снїданя... Сумний, бо не має крейцара в кишени...

Хотїв схопити ся на рівні ноги і перепросити його. Та що з того? Своїми перепросинами його не наситить, анї збогатить. А признасть гидоту свого характеру.

Дуже погана справа...

А Денис все ходить по комнатї та ходить, шибає сумними гадками і від часу до часу хухає в руки. Байдуже йому про оселедця, що пропав кудись безслїдно. Девять днїв! І найдужчий чоловік має час перебути всї фази голодової смерти та ще перед першим дістати ся на другий сьвіт. Специяльно-ж для їх слабо законсервованих орґанїзмів і половина сего часу вистане на довершенє такої еміґрациї. Холод аж накидає ся за безплатного фактора в сїм непевнім дїлї. Покриті морозом стїни недвозначно запевнюють, що за два-три днї зможуть безпечно стати стїнами гробівця. Коби лише оба їх мешканцї схотїли так каменем лежати на однім місци, як се вже тепер пробує один з них, Семен. Лиш спокійно, холоднокровно і терпеливо, а успіх буде сьвітлий.

Ну, Денисе, чого надумуєш ся, чого плентаєш ся по комнатї? Нїщо тобі вже не виплентати, нїщо не вихухати. От, клади ся гарненько на своє леговище, прижмури очи тай спокій! Бач, який твій товариш розсудний!

— Семене?... Семене!

Тихо.

— Семене!

Хе, хе, хе! Розсудний... очивидно. Чим боржій змагає на пути свого призначеня.

Полишив Семена в його вандрівцї на другий сьвіт, а сам постановив розглянути ся ще трохи по сїм сьвітї. Виклади нинї не дуже мудрі, але загляне на них. Розігріє дещо свої члени, що ствердли гірш качанів, а може — Боже милий! — може викрутить де який крейцар. От, вчера вечером удало ся йому позичити пару крейцарів так ненадійно. То-то буде мати Семен милу несподїванку, як принесе йому вечером кусник ковбаси. А може не схоче до него дальше відзивати ся, щоби не спізнитись до Гадеса. Хе, хе, розсудний...

І розігрів Денис скачанїлі члени, але грошиків не роздобув. Перед першим всякий нерадо отвирає перед другим свою кишеню, навпаки рад ще до твоєї заглянути. Перед першим у найбільшого гуманїста альтруїзм спадає до зера.

Годї. Біблїйна рада »шукайте а знайдете« або мала практичну вартість лишень у віках минулих і нинї стала чистим анахронїзмом, або вимагає дипльоматичних заходів. А йому на се нїколи, бо й на лекцию пора. От, серед працї всьо забудеть ся.

Нїколи не робив лекциї так совісно та ревно. Що за педаґоґічна точність, докладність, аж педантерия! Перейшов всьо нове, повторив старе, навіть приняв ся доброохітно поясняти наперед. Конець-кінців зужив в двоє тілько часу, як звичайно, і вибрав ся домів крайно знесилений, охлялий та скажено голодний.

А тимчасом розсудний Семен правцює десь без упину до щасливійшої мети. Дорога далека,

визначили ся силою звуку та знаменитою інтерпретацією мельодиї. Не менше славно вивязав ся зі своїх сольових партий в хорах тенор п. Калитчук. Молодий баритоніст п. Брик відсьпівав зовсїм поправно пісню Вербицкого »Котиш ся, котиш«. П. Брик розпоряжає дуже добрим материялом голосовим, а при уміетнім образованю голосу може становити знамениту силу в сьпівацких кружках.

Молодий, але ширшій публиці знакомий вже музик п. Микола Харжевский відограв на скрипці в супроводі фортепяна Ch. Danka: Resignation і M. Hausera: Rapsodie ungroise, з чувством і повним зрозумінєм річи. П. Харжевский має незаперечимий талант музичний, а при незвичайних здібностях і неутомимій пильности — якими визначає ся — безперечно доведе до артизму.

Супровід фортепяну обняв Вп. М. Лукасевич, славно і широко звісний музик-пяніст і з обовязку свого вивязав ся, як звичайно, по мистецьки. Належить зазначити, що п. Лукасевич, хоть не Русин, радо і охотно взяв участь в концерті, бо яко правдивий і високообразований музик поводить ся в таких справах не якимись партийними поглядами. У него музика, гармонїя, тони, з всякими найнїжнїйшими ефектами, з точними динамічними границями, яких він педантично придержує ся, се єго сьвіт; ту чує ся він в своїм настрою, в своїм житю.

Не менш атракцийною точкою концерту була гра на цитрі Впр. о. З. Кириловича з Коломиї. О. К. є дїйсним артистом в грі на цитрі. Хоч як Divertissement з оп. Ернані Verdi-ого є справді трудна річ та вимагає побореня немало технїчних перепон, о. К. вийшов побідоносно. Сальва френетичних оплесків і загальне одушевленє зібраних, а опісля на домаганє публики »Вязанка з народних пісень« власного укладу концертанта, були найлїпшим доказом сего Цитра в єго руках неначе оживає, чарує, то сьміє ся то плаче, немовби се не мертвий інструмент, а живе слово говорило. О. К. своєю артистичною грою здобув повне признанє слухачів.

На естраді бачили ми звісного сьпівака, музика і діріґента Впр. о. І. Курпяка з Карлова, бачили й гостей із подальших сторін, як пр. Вп. Рибчука з Городенки і Вп. Шатиньску з Городниці, котрі не щадили труду, щоб взяти участь в тім концерті. Не менш годить ся публично піднести заслугу патріотичної родини Впр. о. Біликевича з Волчковець, а також заслуги панни Роґожиньскої, Палїйчуківної, Остиславскої і п. Равлюка всїх з Волчковець, родини Впр. о. Лелета з Задубровець, які дїйсно з правдивим пожертвованєм, не оглядаючись анї на час, анї на погоду, спішили на проби, щоби спільними силами причинитись до піднесеня і розвою товариства, якого є членами, та щоби добровільно і охотно сповнити свій обовязок. Честь і слава їм за те!

Взагалї сей перший концерт молоденького сего товариства випав знаменито. Розвій »Снятиньского Бояна« повинен всїй тутешній місцевій і замісцевій інтеліґенциї лежати на серцю, бож се одиноке товариство руської інтеліґенциї на цілий повіт. Однак на жаль, не вся ще інтеліґенция так місцева як і околична почули ся до обовязку, вписатись в єго члени. Але надїємо ся, що сей перший концерт заохотить навіть і тих, доси байдужних, приступити в члени сего товариства.

— **Важне для народних учителїв.** Реколекциї духовні для народних учителїв відбудуть ся під Протекторатом Їх Високо-Преосьвященьства Митрополита в духовній семинариї у Львові на днях 24, 25, 26, 27. і 28. с. м. Перша наука буде дня 24. с. м. о год. $7^1/_2$ вечером. Ті народні учителї, котрі схотїли би взяти участь в згаданих реколекциях, найдуть поміщенє і удержанє в духовній семинариї і зволять повідомити про те наперед ректорат (адреса: Ректорат духовної семинариї у Львові ул. Коперника ч. 36.). *Кошти удержаня за цїлий час реколекций для менше засібних учителїв покрив фонд реколекцийний.*

— **Іспити зрілости.** Письменні іспити зрілости пічнуть ся у всїх середних школах в Галичинї дня 5. мая с. р. Устні іспити зрілости пічнуть ся:

В ґімназиях: в Бохнї дня 9. червня; в Бродах 2. липня; в Бережанах 19. червня; в Бучачи 23. червня; в Бонковичах коло Хирова 20. мая; в Дрогобичи 8. липня; в Ярославі 6. червня; в Яслї 21. червня, в І ґімназиї в Кололиї 12. червня, в II (руській) ґімназиї в Коломиї **17.** червня; в Кракові: в ґімн. св. Анни для мущин 26. мая, для женщин 6. червня, в ґімн. св. Яцка 9. червня, в III ґімназиї 26. мая; у Львові: в академічній (руській) ґімназиї **26.** мая, в II ґімн. для мущин 23. червня, для женщин 28. червня, в ґімназиї Франц Иосифа для мущин 19. червня, для женщин 27. червня, в IV ґімн. в головнім заведеню 17. червня, в рівнорядн. відділї 17. червня, в V ґімназиї в гол. заведеню 20. червня, в рівнорядним 23. червня; в Новім Санчи 14. червня; в Подґужу 2. червня; в І ґімназиї в Перемишли 4. червня; в II (руській) ґімназиї в Перемишли **17.** червня; в Ряшеві 21. мая; в Самборі 13. червня; в Сяноку 3. липня; в Станиславові 2. липня; в Стрию 25. червня; в І ґімназиї в Тернополи 17. червня; в Тарнові 24. мая; в Вадовицях 9. червни; в Золочеві 10. липня.

В реальних школах: в Кракові 10. червня; у Львові 21. мая; в Станиславові 8. липня; в Тернопори 1. липня.

— **Нашим Паням!** Товариство Жіноча спілка промислова »Труд« у Львові порішило отворити робітню суконь 1. мая с. р., бо доперва від сего дня буде укінчена адаптация льокалю винаймленого на тую робітню в Ринку ч. 39.

Вп. Землячки наші домагали ся однако, щоби робітню отворити в сезонї веснянім перед сьвятами, тому дирекция Товариства змушена була винаймити поки-що льокаль при ул. Підвале ч. 7. — Дирекция подає проте Вп. Паням до відомости, що вже дня 1. цьвітня с. р. отвирає Товариство „Труд“ робітню суконь і від того дня приймає всякі замовленя на роботи передсьвяточні. — Управителька нашої робітнї укінчила у Відни курс крою в славнозвісній школї крою п. Шака і відбула довшу практику в перворядній віденьскій робітнї суконь. — Товариство приняло також кілька паннів вишколених в кравецтві, та поставило собі за цїль дати можність нашим Паням убирати ся гарно, модно а дешево. За фасон зачисляє Товариство від 12 К почавши. Додатки спроваджуємо з фабрик наймоднїйші і найлучші а недорогі, бо спроваджує ся в більших скількостях.

Хто хоче мати сукню на сьвята, просимо спішити з замовленями під адресою: Товариство »Труд« у Львові при ул. Підвале ч. 7. II. поверх.

Дирекция.

— **Трех практикантів і двох диєтарів** з добрим письмом потребує від 1. цьвітня с. р. Товариство взаїмних обезпечень »Днїстер«. Вимоги для практикантів є: укінчена низша ґімназия і укінчений 18. рік житя, чого докази треба долучити до подачя і враз з описом житя внести до Дирекциї Товариства у Львові, Ринок 10. Перше ад'ютум для практикантів виносить 60 К, а для диєтарів 50 К місячно.

— **З львівского унїверсисету.** Приватний доцент о. др. Тит Мишковский буде викладати на богословскім видїлї біблїйну науку старого завіта крім викладаної доси біблїйної науки нового завіта.

— **Демонстрация в костелї.** Язикові спори в Чехах вдерли ся на жаль до костела. Костел оо. Капуцинів в Празї був вчера місцем демонстрациї. О 10. год. перед полуднем один з монахів почав проповідь про св. Иосифа в нїмецкій мові. Нечаянно залунали в костелї крики: »Не хочемо нїмецкої проповіди, просимо говорити по чески«. Коли крики притихли, монах проповідував дальше по нїмецки. Однак крики і гамір так змогли ся, що монах перервав проповідь, почім вірні вийшли з костела.

— **Епільоґ.** В Триєстї відбула ся судова розправа проти двох демонстрантів, яких придержано на горячім учинку в часї послїдних подій. Одного з обжалованих, робітника Фляріта трибунал засудив на $2^1/_2$ лїт строгої вязниці за ломанє уличних лїхтарень, запаленє ґазу і за перерванє телеґрафічного дроту, а робітника Ваґоро за ті самі злочини засудив на 13 місяців тяжкої вязниці.

— **Розрухи в Росиї.** З Петербурга доносять, що мінїстер просьвіти покарав 87 осіб арештом до 3 місяців за онодїшні демонстрациї. Межи покараними є 45 студентів.

— **Дрібні вісти.** Державний прокуратор п. Гайдерер по довгій недузї виздоровів, і на днях обійме урядованє. — П. Геллер, б. директор Скарбківского театру, винаняв давну театральну салю в Скарбківскім будинку і наміряє устроїти в ній фільгармонїю. — У Львові застрілив ся однорочний охотник 30. п. п. Тома Стельмах. Причиною сего кроку мала бути нещасна любов.

— **До милостивих сердець** звертає ся о поміч убога, старша женщина, мати 5 малолїтних дїтей, якої муж нездібний до працї задля тяжкої недуги. Ласкаві датки приймає наша Адмінїстрация з зазначенєм »для М. М.«

Прислані доси на наші руки 8 К ми передали нинї п-нї М. М., яка з сльозами в очах дякувала ВП. Добродїям за ласкаву поміч.

Телеґрами.

Будапешт, 20. марця. Цїсар вертає завтра до Відня.

Білгород, 20. марця. Кабінет Вуіча подав ся до димісиї з огляду на непорозуміне з більшостию скупчини.

Петербург, 20. марця. Приїхав ту варшавский ґенерал-ґубернатор Чертков.

Мадрит, 20. марця. Офіцири і команданти австро-угорскої ескадри відїхали до Картаґени. Ескадра відпливе нинї з Картаґени до Барцельони.

Льондон, 20. марця. Бурска комісия з Брукселї просила о зелїзний лист, аби порозуміти ся з бурскими ґенералами в полудневій Африцї.

— **На книжочку вкладкову Товариства взаїмн. кредиту »Днїстер« ч. 1800.** на фонд академічної молодїжи вплинули д. 21. лютого 1902 дальші жертви: Анна Павлусевич в Пістини складку 5 К 06 с. зібрану на золотім весїлю господаря І. Федорчука в Шешорах, від Юрка Якібчука за сина Василя 1 К, А. Соколюка за сина Івана 1 К, решту дрібними датками. Зазив до складки приняли селяни окликом і відсьпіванєм »многая лїта«); о. А. Качала, Мединь 8 К 16 с., о. Іван Дашкевич Тустановичі 11 К, Любомирко і Богданьо Макарушки Коломия 5 К, Читальня »Просьвіти, Іепас складку 8 К 66 (від відпоручників філїї Просьвіти в Коломиї 2 К, М. Куриликовского 20 с., І. Гаврилюка 20 с., О. Гаврилюка 10 с., Н. Бойкова 20 с., Василя Бижука 20 с.,

---

тож шапка на уха, ковнїр до гори, поверх всього ковдра! Цїкаво, чи убрав свої дїраві рукавиці.

Обережно, таємничо відхиляє Денис двері до будучого гробівця, а глянувши до середини мимохіть подав ся вспять.

На столї палає ясно лямпа, з печи гуде фанфара горіючих дров. Хтось, відвернувшись плечима, нишпорить в кутї коло киплячого самовара.

— Чи не заблукав я до чужої хати? — промовив Денис несьміло, а в його думцї майнув неімовірний впрочім здогад, чи хто чужий не спровадив ся случайно до їх помешканя.

— Здоров, Денисе, здоров!

— Семен?

— Ну, витай, чому так несьміло? Чого закрадаєш ся?

— Ми де, Семене?

— Ну, як думаєш?

Денис посмотрів пильно на затоплену печ, порушав лямпу повну нафти, а відтак оглянув ще товариша. Справдї, він сам, в тім самім плащи, позапинаний на всї ґузики. Лише без шапки на голові і ковнїр не піднесений.

— Та коби не пізнав своєї буди, то гадав би, що дістав ся нечайно на другий сьвіт, де ти як заакліматизований вже горожанин устроюєш на мій приїзд ілюмінацию.

— Га, га, га! Щось лїпшого як ілюмінацию. Ось гляди лишень!

Там до біса! В одній шуфлядї столика копиця булок, цукру, гербати, в другій -- ах, бодай його! — пахучі, незрівнані, пишні оселедцї, які він так пристрасно любить.

— Ну, знаєш, Семене — дай писка!

— Йди геть, я не оселедець, анї оселедця ще не їв! Бач, без тебе не скоштував нїчого, не як ти вчера, вернувши нічю з міста.

— Настав писок, Семене, бо бігме ти варт нинї »облобизанія«! Бравий з тебе друзяка!

Зловив Семена в обійми і мало не звалив його на ліжко.

— Та-бо скинь до чорта вже раз той плащ! Ще мало тобі вогню в печи?

— Га, га, не так скоро...

— Скинь зараз, бо мене злостиш!

— Не скину.

Денис кинув ся розпинати плащ на Семенї, але сей боронив ся всїми силами перед насильством.

— Стидаєш ся як дївчина?

— А хочби.

Ще раз приняв ся Денис спробувати насильства на товаришеви і сим разом воно йому вповнї удало ся. Зпід розіпнятого Семенового плаща забілїла сорочка.

— А сурдут, камізелька де?

— Продав ганделесови.

— Тааак!...

Поволи та несьміло усїв Денис на краю ліжка і сумно звісив голову.

Ясні проміні щастя, що заблисли на малу хвилю, розприслись безслїдно, а бідне кавалерске помешканє заступила опять чорна перспектива злиднїв.

— Бери оселедця, Денисе, чого журиш ся, зараз буде гербата!

I. Іванюка 20 с., В. Стовнюка 10 с., І. Стовнюка 10 с., В. Ґоанюка 10 с., Ник. Пигуляка Гр. Бойка 10 с., о. В. Балицкого 2 К, П. Гаврилюка 10 с., М. Костюка 10 с., В. Костюка 10 с., Дм. Полатайка 40 с., В. Мушака 20 с., Н. Бижука 20 с., Н. Стовнюка 10 с., Гр. Бижука 10 с., Н. Легуняка 10 с., І. Бойка 10 с., І. Ґоянюка 20 с., М. Чукура 20 с., Ф. Сорича 10 с., Ст. Бойка 10 с., Анни Бижук 10 с., Пар. Гаврилюка 10 с., Мих. Бойка 10 с., Пар. Стовпюк 10 с., Олени Костюк 10 с., Ів. Гаврилюка 10 с., Ю. Мотрича 10 с., Пар. Гаврилюка 19 с., Анни Ґоянюк 06 с., Одокії Куралик 10 с.); П. Гордійчук аґент Дністра 1 К 70 с.— Разом того дня 213 К. 58 с.

Дня 22. лютого 1902 вплинули дальші жертви: Я. Тарнавский Бучач складку 10 К 80 с. (від о. Глїбовицкого 2 К, о. Пеленьского 1 К, панни Богданни Глїбовицкої 1 К, Я. Тарнавского 1 К, Федика 1 К, М. Глїбовицкого (не наведено), С. Лїсовской 80 с., Банаха 50 с., Белзюка 50 с., Цюропайловича 50 с., Кривого 50 с., Лисого 50 с., Пелеха 50 с., Петрівского 50 с., і Сандурского 50 с.); М. Мотюк Богородчани місто за лютий 2 К, др. Дрималик Жовква складку 6 К, (зложену через жовківску Руську Раду від о. А. Яремкевича з Крехова); І. Негребецкий Залїсє складку 16 К (від себе за лютий 10 К, від парохіян Залїся даток місячний 6 К); о. декан Ієрон. Кмицикевич, Фрага складку 109 К 47 с. (від громадян Фраги 70 К 10 с., від громадян з Підборя 39 К 28 с.); п-ні Карасїньска, жена будівничого Львів 10 К, др. Е. Малишевский Кульпарків 10 К. — Разом того дня 164 К. 27 с.

Дня 23. лютого 1902 вплинули дальші жертви: М. Кульчицка Підпечари на гайдамацкий фонд за лютий 5 К, Філїя Товариства Просьвіти в Камінцї струмиловій складку 42 К (чистий дохід з вечерниць Шевченківских устроєних в Камінцї струм. дня 15. лютого с. р. 37 К, наддатки від о. М. Кинаша 2 К, о. Андрусишина 3 К); Мария Лоєвска Устє епископ. складку 9 К (від себе 1 К 16 с., від гостей на весїлю в домі п. Гницкого 7 К 84 с.); о. Й. Вигнаньский, Джурин вкладку за лютий 2 К, о. М. Винницкий Новосїлки Ленч складку 8 К (рід себе 4 К, Евгениї Винницкої 2 К, Юрця Дурбака 2 К). — Разом того дня 66 К.

Дня 24. лютого 1902 вплинули дальші жертви: о. В. Єзерский Гумниска складку 10 К (від себе 2 К, п. Клявдиї Єзерскої 2 К 50 с.. Читальні »Просьвіти 2 К, Й. Лади 1 К, дрібна складка 2 К 50 с.); о. В. Кункевич Тарнавка через Тов. ім. Шевченка 2 К 78 с., др. І. Навроцкий Залїщики 1 К 89 с. — Разом того дня 14 К 67 с.

Дня 25. лютого 1902 вплинули дальші жертви: о. В. Сиротиньский, Камінка нова складку 73 К 06 с. (парохія Камінка нова зібрала з коляди: з села Буди 18 К, з села Криве 13 К 52 с., з села Крушина Пільце 13 К 16 с., з Біжків 4 К 38 с., від Брацтва церковного в Камінцї новій 10 К, Т. Демчини дяка 2 К, Мих. Капапа 1 К, Н. Шкоропада 1 К, о. В. Сиротиньского місячну вкладку 10 К, з допискою »Ми все на руських академиків памятати будемо«); о. А. Крушельницкий з Білої складку 24 К (від себе даток за лютий 20 К, від колядників з Плотичи 4 К); о. М. Миколайчук Куличків складку 9 К, (від себе за марець 4 К, збірку від парохіян 4 К). — Разом того дня 106 К 06 с.

(Дальше буде).

— **На книжочку вкладкову Товариства взаімн. кредиту »Дністер« ч. 1800** на фонд запомоговий для академічної молодїжи вплинули дня 18. і 19. марця с. р. дальші датки в сумі 118 К 60 с.; по день 19. марця включно вплинуло **59.795 К 45 с.**

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Нова величава і сензацийна проґрама!

від 16. до 31. марця 1902.

При співучасти військової музики 24. п. п.

1) **Малецкий**, славний престідіґітатор. 2) **Les Diess's**, найзнаменитший дует француский. 3) **Revelton-Selina Trio**, найлїпший акт силачів на висячих линвах. 4) **Tho five Jaggling Johnsons**, найвисша американьска сензация. 5) **Marcelli**, наслїдувач інструментів. 6) **Nusza Melitta**, польска субретка. 7) **Zetto**, комічний жонґлер. 8) **La belle Violetta**, француска субретка. 9) Американьский біоскоп.

Що дня о 8. год. вечером велике представлене. В неділю і сьвята два представленя. Що пятниці **High-Life** представлене. Білети вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Мурований дім

з офіцинами, садом і огородом в БЕРЕЖАНАХ (ч. 4. побіч ставу)

продам сейчас за 4.000 зр.

Зголошеня приймає Редакция »Руслана«.

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатиньский.

Перед і за кулїсами

та другі оповіданя.

— — — Цїна 1 К. — — —

Зміст: Перед і за кулїсами. — Будник 417. — Ягоди. — Атак серця. — Збиточники. — Акторске щастє.

Набути можна в Ставропигійскій книгарни.

„ТОВАРИШ“

ілюстрований календар на 1902. рік.

Цїна 1 кор. без пересилки почтової; з пересилкою о 10 сот. більше.

Замовляти у Сеня Ґорука у Львові, площа Домбровского ч 1.

»ТОВАРИША« можна набувати також у всїх Філїях »Народної Торговлї«.

Вже вийшов

Альманах руско-україньских богословів.

Прехороше видане на велїновім папері стоіть лише 3 корон.

Чистий зиск призначений на запомоговий фонд академиків.

Замовленя приймає п. З. Сушко, Львів, Ринок ч. 10. II п. і друкарня п. Вл. Шийковского, Львів, Коперника ч. 5. — Також книгарня Тов. Наук. ім. Шевченка, Львів, Чарнецкого ч. 26.

Читайте! Читайте!

Повне видане Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажаючи, щоби в кождій руській хатї находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИЇ Т. ШЕВЧЕНКА“**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнїйшою окрасою руських хат. Папір велїновий, формат на взір европейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланєм **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ »ПРОСЬВІТИ« у ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.).

За певну і добру льокацию

поручаємо

4 1/2% листи гіпотечні

4% листи гіпотечні коронові

5% листи гіпотечні преміовані

4% листи товариства кредитового земского

4 1/2% листи Банку краєвого

5% облїґациї Банку краєвого

4% позичку краєву

4% облїґациї пропінацийні

і всїлякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

до Львова

Поїзд осп. (приходить о годинї)	особ.	до Львова
	6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
	6·20	з Чернівців (Іцкан, Гусятина)
	6·46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк.
	7·45	з Янова
	7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
	8·00	„ „ на дв. головний
	8·10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока
	8·15	з Сокаля, Рави рускої
1·35	8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту. Берлина
	11·45	з Ряшова, Любачова, Самбора
	11·55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)
	12·55	з Янова
	1·10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
	3·14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
	4·40	зі Самбора, Борислава, Стрия
2·20	5·11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
2·35	5·35	„ „ „ на дв. голов.
	5·50	з Кракова
1·45	5·40	з Чернівців, Іцкан
	6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч		
	7·36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
	8·50	з Брухович від 16. мая до 15, вересня щод.
	9·41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно
	9·20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
8·40 2·31	9·50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
12·15	9·40	з Чернівців, Букарешту,
	10·20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша
	10·20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
	10·02	» » » на дв. голов.
	3·12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче
	3·35	на дворець головний

зі Львова

Поїзд осп. (відходить о годинї)	особ.	зі Львова
	6·25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор
1·55	6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
2·08	6·43	» » » дв. Підзамче
	6·35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
8·30 2·55	8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина
	9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер
	9·15	до Янова
	9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз
	9·42	„ » » дв. гол.
	10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
2·40	10·25	до Чернівців,
	1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділї і сьвята
	2·15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділї і сьвята
	3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
	3·15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
	3·26	до Брухович щод. від 16. мая до 15. вер.
	3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч		
	6·10	до Станиславова
12·45	6·20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	6·30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно
	6·35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
	7·10	до Тернополя, Бродів дворець головний
	7·32	„ дворець Підзамче
	7·25	до Сокаля і Рави рускої
	7·52	до Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)
	9·30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
2·51	10·30	до Чернівців і Іцкан
	11·00	до Кракова, Відня, Варшави
	11·10	до Підволочиск, Бродів дв. голов
	11·32	» » дв. Підз.
	4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
	4·45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.
Час середно-европейский рівнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В містї видають білети їзди: Звичайні білети аґенция часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держав них (ул. Красіцких ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9—12).

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарні В. А. Шийковского.